

Социалноосигурителни права в Шотландия – фактологична справка

Законът за Шотландия от 2016 г. позволи на шотландското правителство да разработи следните схеми за обезщетения. Същите са в допълнение към тези на правителството на Обединеното кралство Великобритания, като например, държавна пенсия. Следвайте тази връзка за повече информация относно обезщетенията, контролирани от Обединено кралство Великобритания - <https://www.gov.scot/publications/responsibility-for-benefits-overview/>

Достъп до социални помощи: граждани на ЕС със статут на уседналост

Гражданин на ЕС със статут на уседналост може да получи достъп до социалноосигурителни обезщетения по същия начин, както гражданин на Обединеното кралство Великобритания, стига да отговаря на критериите за допустимост на правото на социално осигуряване.

Достъп до социални помощи: граждани на ЕС с временен статут на уседналост

Гражданин на ЕС с временен статут на уседналост трябва да има право на пребиваване, за да има право на социалноосигурителни обезщетения. Следвайте тази връзка за повече информация относно правото на пребиваване - <https://www.gov.uk/right-to-reside>

[Следвайте тази връзка](#) за повече информация относно правото на гражданите на ЕС на достъп до обезщетения

Кратко описание на обезщетенията, предлагани в Шотландия

- Плащане за деца с увреждания
- Помощ за деца за отопление през зимата
- Социално осигуряване на Шотландия 5 семейни плащания – Най-добър старт – грант за бременност и бебе, най-добър старт - храна, шотландско плащане за деца, Грант най-добър старт, Грант - най-добър старт за ранно обучение, Грант - най-добър старт за училищна възраст
- Грант за млад болногледач
- Доплащане към помощи за полагане на грижи
- Плащане за започване на работа
- Плащане за погребална помощ
- Плащане за пълнолетни хора с увреждания

Плащане за деца с увреждания

Какво е това?

Плащане, направено за покриване на част от допълнителните разходи, които може да има дете с увреждания.

Плащането е освободено от данъци и се състои от 2 компонента: грижи и мобилност. Деца на възраст над 3 месеца имат право на компонента за грижи. Деца на възраст над 3 години имат право на компонента за мобилност.

Компонентът за грижи има 3 различни ставки на плащане: най-ниска (£24,45 на седмица), средна (£61,85 на седмица) и най-висока (£92,40 на седмица). Тези ставки зависят от степента на грижи, от които се нуждае детето.

Компонентът за мобилност има 2 различни ставки на плащане: по-ниска (£24,45 на седмица) и по-висока (£644,50 на седмица). Тези ставки зависят от нивото на мобилност на детето. Данните са за ставки за април 2022 г. и се увеличават ежегодно.

Следвайте тази връзка за повече информация относно ставките на плащане - <https://www.mygov.scot/child-disability-payment>

Следвайте тази връзка за конкретна информация за деца с терминално заболяване - <https://www.socialsecurity.gov.scot/asset-storage/production/downloads/Child-Disability-Payment-terminal-illness-stakeholder-factsheet-V1.1.pdf>

Кой може да получи обезщетението?

- Лица на възраст под 16 години с умствени или физически увреждания.
- Това плащане ще се извършва от службата за социалното осигуряване на Шотландия, докато детето навърши 18 години.
- Детето с увреждания не се нуждае от диагноза. Заявителят може да уведоми службата за социално осигуряване на Шотландия за симптомите на детето.
- Следвайте тази връзка за повече информация кой може да подаде заявление - <https://www.mygov.scot/child-disability-payment/applicants>

Кога се плаща?

Плащането за деца с увреждания се изплаща на всеки 4 седмици по банковата сметка, обявена в заявлението.

Ако детето е неизлечимо болно, плащането за деца с увреждания се изплаща седмично предварително

Най-рано плащането се извършва:

- На датата, на която първата част от вашето заявление е било подадено онлайн
- На датата, на която за първи път сте се обадили на службата за социално осигуряване на Шотландия, за да подадете заявлението си, ако сте кандидатствал/а по телефона и на хартиен формуляр.

Когато детето навърши 16 години службата за социално осигуряване на Шотландия ще се свърже с него, за да определи дали детето може да се справя самостоятелно с плащането за деца с увреждания или трябва да получава плащания директно.

Как можете да подадете заявление?

Има 2-етапен процес на подаване на заявление, който може да бъде завършен онлайн или по телефона и на хартия (заявлението се стартира по телефона и следващият етап се изпраща с предплатен плик, който трябва да бъде адресиран).

Когато детето е неизлечимо болно, има само 1 етап, с цел ускоряване на подаването на заявление.

Двата етапа трябва да бъдат завършени в рамките на 6 седмици между тях.

Следвайте тази връзка за повече информация как да кандидатствате -

<https://www.mygov.scot/child-disability-payment/how-to-apply>

Недоволен/а сте от решението?

- Ако не сте доволни от решението по заявлението, можете да помолите службата за социално осигуряване да разгледа отново решението си, като ги помолите за „преразглеждане“.
- Можете да обжалвате това преразглеждане пред Трибунала от първа степен на Шотландия в рамките на 31 дни след преразглеждане. Следвайте тази връзка за повече информация как да кандидатствате за преразглеждане /обжалване - <https://www.mygov.scot/child-disability-payment/disagree-decision>

Помощ за деца за отопление през зимата

Какво е това?

Това е плащане на сумата от £214,10, което се прави всеки ноември за семейства на деца с увреждания и млади хора, за да подпомогнат отоплението на дома им. Тази сума е за ставките за ноември 2022 г. и ще се преразглежда ежегодно.

Кой може да получи обезщетението?

Деца и младежи с увреждания в Шотландия, които отговарят на условията на:

- компонента за грижи с най-висока ставка на помощите за издръжка при инвалидност за деца
- компонента за грижи с най-висока ставка на плащането за деца с увреждания
- подобреният ежедневен компонент на плащанията за лична независимост за лица на възраст между 16 и 18 години

Следвайте тази връзка за повече информация кой може да подаде заявление -

<https://www.mygov.scot/child-winter-heating-assistance/who-can-get-child-winter-heating-assistance>

Как можете да подадете заявление?

- Службата за социално осигуряване в Шотландия ще извърши това плащане автоматично въз основа на информация от Министерството на труда и пенсиите.

- Плащанията ще се извършват по същата банкова сметка по която постъпват плащанията за издръжка при инвалидност за деца или плащанията за лична независимост. Когато младият човек навърши 16 години, плащането ще бъде изпратено директно към него или към някой, който го представлява.
- Следвайте тази връзка за повече информация как да подадете заявление извън Шотландия - <https://www.mygov.scot/child-winter-heating-assistance/who-can-get-child-winter-heating-assistance>

Недоволен/а сте от решението?

Службата за социално осигуряване на Шотландия може да бъде помолена да преразгледа решението си в рамките на определен период от време чрез ползване на услугите безплатна поща или безплатен телефон.

Това решение може да бъде обжалвано пред Камарата за социално осигуряване на Трибунала от първа степен на Шотландия.

Следвайте тази връзка за повече информация относно преразглеждане и обжалване и информация за контакт - <https://www.mygov.scot/if-you-do-not-agree-with-a-benefit-decision>

Социално осигуряване Шотландия 5 плащания

1. Най-добър старт - грант за бременност и плащане за бебе

Това е плащане на сумата от £642,35 за раждане на първо дете и сумата от £321,20 за всички деца след това. Допълнителни £321,20 ще бъдат платени за многоплодно раждане. Заявление може да се подава между 24та седмица на бременност, докато бебето навърши 6 месеца. Тези суми са за ставките за април 2022 г.

Следвайте тази връзка за повече информация - <https://www.mygov.scot/best-start-grant-best-start-foods/how-it-works>

2. Най-добър старт - храна

Това е плащане от £18 на всеки 4 седмици по време на бременност и за деца между 1 и 3 години. Това плащане се увеличава до £36 на всеки 4 седмици за деца под 1 година. Предоставя се чрез предплатен чип и пин Mastercard за определени здравословни хранителни продукти. Тези суми са за ставките за април 2021 г.

Следвайте тази връзка за повече информация - <https://www.mygov.scot/best-start-grant-best-start-foods/how-it-works>

3. Шотландско плащане за деца

Плащане на сумата от £80 на всеки 4 седмици за всяко дете на възраст под 6 години. Това е за семейства, които получават определени обезщетения, за да бъдат подпомогнати за покриване на разходите за гледане на деца. Тази сума е за ставките за април 2022 г.

Следвайте тази връзка за повече информация - <https://www.mygov.scot/scottish-child-payment>

4. Грант - най-добър старт за ранно обучение

Плащане на сумата от £267,65 за деца между 2 и 3,5 години. Заявление може да бъде подадено, дори ако детето не посещава детска градина. Тези суми са за ставките за април 2022 г.

Следвайте тази връзка за повече информация - <https://www.mygov.scot/best-start-grant-best-start-foods/how-it-works>

5. Грант - най-добър старт за училищна възраст

Плащане на сумата от £267,65 за покриване на разходите за деца, започващи училище. Тези суми са за ставките за април 2022 г. Следвайте тази връзка за повече информация - <https://www.mygov.scot/best-start-grant-best-start-foods/how-it-works>

Как?

Можете да подадете заявление онлайн, чрез услугите безплатна телефонна линия или безплатна поща. Следвайте тази връзка за повече информация как да подадете заявление - <https://www.mygov.scot/best-start-grant-best-start-foods/how-to-apply>

Следвайте тази връзка, за да разберете кои социални обезщетения са свързани с отговаряне на условията за получаване на този вид плащания - <https://www.mygov.scot/best-start-grant-best-start-foods/best-start-apply>

Недоволен/а сте от решението?

Службата за социално осигуряване на Шотландия може да бъде помолена да преразгледа решението си в рамките на определен период от време чрез ползване на услугите безплатна поща или безплатен телефон.

Това решение може да бъде обжалвано пред Камарата за социално осигуряване на Трибунала от първа степен на Шотландия (с изключение на Най-добър старт - храна).

Следвайте тази връзка за повече информация относно преразглеждане и обжалване и информация за контакт - <https://www.mygov.scot/if-you-do-not-agree-with-a-benefit-decision>

Грант за млад болногледач

Какво е това?

Плащане на сумата от £326,65 всяка година за млади хора на възраст между 16 и 18 години, полагащи грижи за някой, който получава обезщетение за инвалидност. Плащането се извършва по сметка, която младият болногледач избере. Тази сума е за ставките за април 2022 г.

Кой може да го получи?

Младият болногледач трябва да се грижи средно поне 16 часа всяка седмица през последните 3 месеца. Младият болногледач трябва да се грижи за някой, който получава определен вид обезщетение. За повече информация относно това, кой отговаря на условията, следвайте тази връзка - <https://www.socialsecurity.gov.scot/asset-storage/production/downloads/Young-Carer-Grant-factsheet-English.pdf>

Как можете да подадете заявление?

Можете да подадете заявление онлайн, чрез услугите безплатна телефонна линия или безплатна поща. Следвайте тази връзка за повече информация как да подадете заявление - <https://www.mygov.scot/young-carer-grant/how-to-apply>

Недоволен/а сте от решението?

Службата за социално осигуряване на Шотландия може да бъде помолена да преразгледа решението си в рамките на определен период от време чрез услугите безплатна поща или безплатен телефон.

Това решение може да бъде обжалвано пред Камарата за социално осигуряване на Трибунала от първа степен на Шотландия.

Следвайте тази връзка за повече информация относно преразглеждане и обжалване и информация за контакт - <https://www.mygov.scot/if-you-do-not-agree-with-a-benefit-decision>

Доплащане към помощи за полагане на грижи

Какво е това?

Плащане на сумата от £245,70 на определени дати за тези, които получават пълна/частична помощ за полагане на грижи. Това плащане се изплаща автоматично на всеки 6 месеца. Тези суми са за ставките за април 2022 г. Тази сума ще се преразглежда ежегодно.

Кой може да го получи?

Това плащане ще се извършва за лица полагащи грижи, които живеят в Шотландия и получават помощ за полагане на грижи, два пъти годишно.

Как можете да подадете заявление?

Можете да подадете заявление онлайн, чрез услугите безплатна телефонна линия или безплатна поща. Следвайте тази връзка за повече информация как да подадете заявление - <https://www.mygov.scot/carers-allowance-supplement/applying-outside-of-scotland>

Недоволен/а сте от решението?

Решенията относно Доплащане към помощи за полагане на грижи могат да бъдат преразгледани или обжалвани, ако лицето е достатъчно свързано с Шотландия, живее

извън Обединеното кралство Великобритания, но е в Европейското икономическо пространство или Швейцария.

Службата за социално осигуряване на Шотландия може да бъде помолена да преразгледа решението си в рамките на определен период от време чрез услугите безплатна поща или безплатен телефон.

Това решение може да бъде обжалвано пред Камарата за социално осигуряване на Трибунала от първа степен на Шотландия.

Следвайте тази връзка за повече информация относно преразглеждане и обжалване и информация за контакт - <https://www.mygov.scot/if-you-do-not-agree-with-a-benefit-decision>

Плащане за започване на работа

Какво е това?

Плащане на сумата от £267,65 за хора на възраст между 16 и 24 години, които започват нова работа след 6 или повече месеца безработица. Хората с деца ще получат £428,25. Тези суми са за ставките за април 2022 г.

Кой може да го получи?

- Това плащане ще бъде направено за лица между 16-24 години или тези, които са на възраст между 16-25 години и напускат грижи. Те трябва да са получили предложение за работа и да живеят в Шотландия в деня на получаване на предложението. Тяхната заетост трябва да бъде най-малко за 12 часа седмично или средно за период от 4 седмици.
- Тези лица трябва да са били без платена работа и да са получавали квалифицирано обезщетение в продължение на 6 месеца или повече. Следвайте тази връзка за повече информация относно квалифицираните обезщетения - <https://www.socialsecurity.gov.scot/asset-storage/production/downloads/Job-Start-Payment-factsheet-English.pdf>

Как можете да подадете заявление?

Можете да подадете заявление онлайн, чрез услугите безплатна телефонна линия или безплатна поща. Следвайте тази връзка за повече информация как да подадете заявление - <https://www.mygov.scot/job-start-payment/how-to-apply>

Недоволен/а сте от решението?

Службата за социално осигуряване на Шотландия може да бъде помолена да преразгледа решението си в рамките на определен период от време и чрез услуга безплатен телефон.

Следвайте тази връзка за повече информация относно преразглеждане и обжалване и информация за контакт - <https://www.mygov.scot/if-you-do-not-agree-with-a-benefit-decision>

Плащане за погребална помощ

Какво е това?

- Еднократно плащане за покриване на разходите за погребение на тези, които получават определен вид обезщетения, ако починалото лице живее в Обединеното кралство Великобритания. Следвайте тази връзка за повече информация относно сумата, която ще бъде заплатена във вашия район - <https://www.mygov.scot/funeral-support-payment/who-can-apply-and-when>
- Това плащане е за погребения, които се извършват в Обединеното кралство Великобритания и при някои обстоятелства, в страните от ЕС, Исландия, Лихтенщайн, Норвегия и Швейцария. Следвайте тази връзка за повече информация относно погребения извън Обединеното кралство Великобритания (в секцията „Кой може да получи плащане за погребална помощ“) – [https://www.citizensadvice.org.uk/scotland/benefits/bereavement-and-funeral-benefits/benefits-and-funeral-benefits/scottish-funeral-support-payment/#Who can get the funeral support payment](https://www.citizensadvice.org.uk/scotland/benefits/bereavement-and-funeral-benefits/benefits-and-funeral-benefits/scottish-funeral-support-payment/#Who%20can%20get%20the%20funeral%20support%20payment)

Кой може да го получи?

- Плащането е за лице, отговорно за плащането на погребението, което живее в Шотландия.
- Трябва да получавате едно от следните обезщетения: универсален кредит, добавка към доходи, обезщетение за търсещи работа въз основа на доходи, надбавка за заетост и помощ, на база на доходи, пенсионен кредит, обезщетение за жилище, данъчен кредит за дете или данъчен кредит, както и елемент на инвалидност или тежко увреждане като част от данъчен кредит за работещи.

Как да подадете заявление?

- Преди да бъде подадено заявлението, смъртта трябва да бъде регистрирана и директорът на погребението трябва получи съгласие да обсъди заявлението със службата за социално осигуряване на Шотландия.
- Можете да подадете заявление онлайн, чрез услугите безплатна телефонна линия или безплатна поща. Следвайте тази връзка за повече информация как да подадете заявление - <https://www.mygov.scot/funeral-support-payment/how-to-apply>

Недоволен/а сте от решението?

- Службата за социално осигуряване на Шотландия може да бъде помолена да преразгледа решението си в рамките на определен период от време чрез услугите безплатна поща или безплатен телефон.
- Това решение може да бъде обжалвано пред Камарата за социално осигуряване на Трибунала от първа степен на Шотландия.
- Следвайте тази връзка за повече информация относно преразглеждане и обжалване и информация за контакт - <https://www.mygov.scot/if-you-do-not-agree-with-a-benefit-decision>.

Ново обезщетение- Плащане за пълнолетни хора с увреждания

В допълнение, въвежда се ново обезщетение- Плащане за пълнолетни хора с увреждания. За това обезщетение могат да кандидатстват хора, живеещи в трите пилотни района, като същото ще бъде постепенно въвеждано на етапи в цяла Шотландия. За повече подробности вижте тук: <https://www.socialsecurity.gov.scot/news-events/news/adult-disability-payment-pilot-opens-for-new-applications>

МОЛЯ, ОБЪРНЕТЕ ВНИМАНИЕ: Тази фактологична справка представя само обобщение на правата, на които може да имате право. Тя не дава пълно описание на вашите законни права и не трябва да се счита за правен съвет. Ако искате по-подробна информация относно вашите законни права и как това може да повлияе на личните ви обстоятелства, трябва да потърсите съвет от квалифициран адвокат или друг съветник.

Забележка: съдържанието на външните уеб страници с хипервръзки в този документ е на английски език

С подкрепата на Фонда за капацитет и устойчивост на общността на Съвета на доброволческите организации в Шотландия (SCVO) и финансиране от Шотландското правителство. [29/04/2022]